

BILTEN

AKTUELNO U SVETU ENERGETIKE

Analiza:

**Uticaj OIE na (ne)stabilnost
energetskih sistema**

**Savet Evrope utvrdio „opšti pristup“
redefinisajući nadležnosti ACER**

**Arijas: EU „de facto“ podiže cilj smanjenja
emisija CO2 na 45%**

**Komisija: 60 odsto budžeta za doprinos
klimatskim ciljevima**

**Evropska konkurentska mreža za borbu
protiv monopolske prakse u EU**

Dogovori pred odmor

Novi EU cilj za obnovljivu energiju do 2030

Smanjenje potrošnje energije za trećinu do 2030.

SADRŽAJ

Dogovoren novi EU cilj za obnovljivu energiju do 2030.	OVDE
Šta dogovor znači za upravljanje evropskom Energetskom unijom?.....	OVDE
EU dogovorila smanjenje potrošnje energije za trećinu do 2030. godine	OVDE
Komisija je predložila da 60 odsto budžeta daje doprinos klimatskim ciljevima	OVDE
Arijas: EU „de facto“ podiže cilj smanjenja emisija CO2 na 45%.....	OVDE
Uticaj OIE na (ne)stabilnost energetske sistema.....	OVDE
EU sud odbacio žalbu Poljske na promene EU ETS klimatske šeme	OVDE
Francuskom energetskom kolosu preti račun zaostalog poreza od 120 miliona evra.....	OVDE
Savet Evrope utvrdio „opšti pristup“ redefinisajući nadležnosti ACER	OVDE
ACER zabrinut za buduće obračunavanje i raspodelu prekograničnih kapaciteta.....	OVDE
Kako zapad tumači bugarski plan oživljavanja projekta NE Belene?	OVDE
Za ispunjenje klimatskih ciljeva, struja u EU mora do 2050. da pokrije 60% potrošnje.....	OVDE
Grčka dobija energetske berze	OVDE
Trampova administracija naređuje mrežama da kupuju struju iz TE na ugalj i nukleari.....	OVDE
Evropska konkurentna mreža za borbu protiv monopolske prakse u EU.....	OVDE
Maroš Šefčovič prvi najavio kandidaturu za predsednika Evropske komisije.....	OVDE
Koliko trenutno košta struja u EU?	OVDE
Spajaju su slovenačko i hrvatsko tržište električne energije	OVDE
Investicioni kolos povlači podršku Rosnjeftu zbog klimatske politike	OVDE
Exxon Mobil odbija saradnju sa tužiocima u „klimatskoj aferi“	OVDE
Novi obaveze za EU finansijske firme kod obaveštavanja o „zelenim“ investicijama.....	OVDE
Gasprom: Projekat Posejdon i dalje opcija za drugu cev Turskog toka.....	OVDE
Rumunski Transgaz počeo gradnju gasovoda BRUA	OVDE
Mađarska već rezervisala sav budući rumunski crnomorski gas	OVDE
Rumunija za 20% smanjila uvoz ruskog gasa	OVDE
Pušten u rad gasovod TANAP	OVDE
Italijanski ministar: Projekat gasovoda TAP „besmislen“	OVDE

Dogovoren novi EU cilj za obnovljivu energiju do 2030.

BRISEL – U noći između 13. i 14. juna postignut je trilateralni dogovor između Saveta Evrope, Evropske komisije i parlamentarnih odbora o povećanju obaveznog udela obnovljivih izvora u energetsom miksu s prethodnih 27% na čak 32% do 2030, što je, mada za mnoge neočekivan uspeh, naišlo i na mišljenja u krugovima zaštitnika čovekove okoline da ovaj cilj neće biti dovoljan da EU ispuni ono na šta se obavezala Pariskim sporazumom.

Dogovor, proslavljen rukovanjem predstavnika tri EU institucije ispod sata koji je pokazivao vreme 3:38 ujutro, je rezultat 18 meseci teških pregovora, a preovlađuje ipak procena da se njime pruža veća energetska sigurnost i nezavisnost Unije, a ujedno otvaraju vrata za nove investicije i radna mesta.

Obavezujuće, ali na EU nivou

Cilj je obavezujući na evropskom nivou, a države članice moći će svoje doprinose predstaviti u nacionalnim strateškim planovima. Takođe, revizijom dogovorenog cilja 2023. godine EU će moći i da poveća ovaj cilj.

Ne manje bitan je i dogovor prema kome će države članice morati da dostignu cilj od 14% obnovljive energije u sektoru transporta. Taj cilj uključuje i očuvanje investicija u „konvencionalna biogoriva“ dok će se posebno podsticati ulaganja u napredna biogoriva. Dogovoreno je i potpuno izbacivanje palminog ulja u umešavanju goriva za saobraćaj do 2030, prenosi **EurActiv**.

U teškim i dugotrajnim pregovorima države su imale različita polazišta jer su im i početne pozicije drugačije: Francuska se zalagala za 35%, Velika Britanija za 30%, a nove vlade u Španiji i Italiji bile su protiv 35%. Pri tom treba imati u vidu da je prosečno u 2016. EU trošila oko 17% električne energije iz obnovljivih izvora. '

Šta dogovor znači za upravljanje evropskom Energetskom unijom?

Suštinski element sporazuma je poziv državama članicama Evropske unije da pripreme nacionalni energetske i klimatski plan za period od 2021. do 2030. godine, a da pri tom imaju u vidu i potrebu određivanja dugoročne strategije. Nacionalni planovi biće pripremljeni širom EU, a Komisija će dati preporuke kako bi obezbedila da da klimatski i energetske ciljevi ovog bloka za 2030. budu ispunjeni efikasno i efektivno.

Sporazum takođe uspostavlja mehanizam koji će obezbediti kolektivno pridržavanje EU ciljevima za obnovljivu energiju i energetske efikasnosti, i daje jasan i transparentan regulatorni okvir za dijalog sa civilnim društvom o pitanjima koja se odnose na Energetsku uniju.

Glavna dostignuća ovog dogovora su i da :

Unapređuje dizajn i stabilnost šema podrške za obnovljive izvore energije.

Efektivno racionalizacije i smanjuje administrativne procedure.

Uspostavlja jasan i stabilan regulatorni okvir za samopotrošnju (proizvodnju-potrošnju) energije.

Povećava nivo ambicija za sektor transporta i grejanja / hlađenja.

EU dogovorila smanjenje potrošnje energije za trećinu do 2030. godine

BRISEL – Pet dana kasnije, u nastavljenom trijalogu Saveta Evrope, Evropske komisije i Evropskog parlamenta postignut je konačno i dogovor o novim pravilima poboljšanja energetske efikasnosti u Evropi, koji predviđaju da se do 2030. godine uštedi 32,5% energije. Dogovor je postignut posle šest rundi pregovora i velikih kompromisa, a neki ustupci evropskih poslanika već su izazvali kritike, piše **EurActiv**.

Dogovoren je cilj energetske efikasnosti od 32,5%, što znači da su se Savet i Parlament sreli tačno na pola puta od svojih inicijalnih predloga – poslanici su hteli 35%, a Savet 30% uštede energije. Pregovarači su se, međutim, dogovorili da to bude neobavezujući indikativni cilj, iako su poslanici na početku pregovora insistirali da je obavezujući cilj njihova crvena linija. Naime, cilj da se do 2030. godine 32% energije proizvodi iz obnovljivih izvora je obavezujući, za razliku od cilja energetske efikasnosti.

Direktiva o energetskej efikasnosti, isto kao i Direktiva o obnovljivoj energiji, predviđa mogućnost da se 2023. ponovo razmotre ciljevi. **EurActiv** prenosi ocenu poslanika Zelenih Benedeka Javora da je postignut dogovor "nedovoljan" da se ispune obaveze iz Pariskog klimatskog sporazuma, ali da je bar ambiciozniji od predloga Saveta iz 2014, prema kojem je trebalo da se uštedi 27% energije.

Komisija: Ovo je uspeh

„Današnji dogovor je treći koji su ko-zakonodavci postigli za osam zakonodavnih predloga u paketu [Čista energija za sve Evropljane](#) (koji je Evropska komisija predstavila 30. novembra 2016.), posle političkog sporazuma utvrđenog 14. juna o [izmenama Direktive o obnovljivoj energiji](#) i adaptiranja [Direktive o energetskej efikasnosti zgrada](#), saopšteno je iz Evropske komisije. „Samim tim na dobrom je putu napredak ka ostvarenju Energetske unije,“ konstatuje se u saopštenju.

Komisija ukazuje posebno da postignuti dogovor jača pravila za individualno merenje i fakturisanje toplotne energije i zahteva od država članica da imaju na raspolaganju transparentna, javno dostupna nacionalna pravila o raspodeli troškova grejanja i hlađenja, kao i potrošnje tople vode u zgradama sa kolektivnim sistemima za takve usluge.

Komisija ocenjuje da novi dogovoreni cilj pokazuje visok nivo ambicije EU i ambiciju EU i izuzetan tempo promene novih tehnologija i smanjenje troškova kroz ekonomiju obima. „Zajedno sa nedavno usaglašenim ciljem obnovljive energije od 32% za EU za 2030. godinu, Evropa će biti opremljena da dovrši tranziciju ka čistoj energiji i ispuni ciljeve postavljene Pariskim sporazumom,“ navodi se u saopštenju.

Zeleni: Neuspeh

Grupe za zaštitu životne sredine su brzo reagovala na novu regulativu. Roland Jebstl iz Evropskog biroa za životnu sredinu (EEB) smatra da je dogovor "razočaravajući" i da samo otvara vrata za veće ambicije. Klemens Hutin iz evropskog ogranka Prijatelja Zemlje izjavila je da novi dogovor predstavlja "razočaranje za klimu" i "propuštenu priliku" za smanjenje emisija štetnih gasova, manje račune za struju i poslove u lokalnom zelenom sektoru.

Poslanik levice iz Španije Havijer Benito Ziluaga takođe smatra da je dogovoreni cilj nedovoljan, izrazivši sumnju u sposobnost Evrope da ostvari ciljeve iz Pariskog sporazuma.

Koalicija za energetske uštede saopštila je da bi dogovor mogao da omogući otvaranje 840.000 radnih mesta u EU, obećavši da će iskoristiti period do 2023. da ubedi poslanike da treba ciljati na 40% uštede energije.

Glavni pregovarač Parlamenta Miroslav Pohe je tokom pregovora učinio velike ustupe, čak ponudivši neobavezujući karakter glavnog cilja u zamenu za neke druge kompromise.

Žečo Stankov, zamenik ministra energetike Bugarske koja predsedava EU, govorio je da nema mandat da prihvati nove uslove poslanika, pa su pregovori propali 14. juna. Posle vikenda se, međutim, pokazalo da je to dovoljno za kompromis.

Arijas Kanjete: Korak ka energetskej nezavisnosti

Pregovarač Komisije za klimatsku politiku i energiju Migel Arijas Kanjete ocenio je da je dogovor veliki korak ka evropskej energetskej nezavisnosti, istakavši da je svaki procenat u uštedi energije jednak 4% smanjenja u uvozu energije. "Evropa je daleko najveći uvoznik fosilnog goriva na svetu. Danas samo stavili tačku na to", rekao je Arijas.

Dogovor o Direktivi o energetskej efikasnosti omogućio je pregovaračima EU da postignu dogovor i o energetskej uniji, pošto su se saglasili da nulti ugljenični otisak bude ostvaren "što je pre moguće". Poslanici su želeli da se taj cilj postigne do 2050. godine, ali su se Savet i Komisija protivili pominjanju datuma.

Uticaj OIE na (ne)stabilnost energetske sistema

Geoenergetics.rs

analitički onlajn časopis

MOSKVA - Ruski energetski analitičar Stanislav Bezgin (na slici) u tekstu objavljenom na online časopisu

geoenergetics.rs objašnjava da su vetroenergija i solarna energija bez akumulatora „štetne i opasne za jedinstveni energetski sistem u bilo kom kapacitetu, a u slučaju prekoračenja određenog nivoa,

njihovo uključivanje u sistem može biti pogubno za isti ili ga učiniti preskupim za javnu potrošnju.“

Problem je u diskontinuitetu, odnosno prekidivosti/dispečerizacije proizvodnje, pa se rešenje mora zasnivati na vršnoj generaciji. Pritom, jedina tehnologija koja omogućava izgradnju dovoljno velikih i prilično jeftinih sistema za skladištenje je hidroakumulaciona elektrana. Sve ostale tehnologije (litijum-jonske baterije, zamajci, komprimovani vazduh, skladištenje toplote i ostalo) su isuviše skupe. Balansiranje „krive“ proizvodnje, zadržavanjem u sistemu rezervne, duple strukture vršnog generisanja, koji se po potrebi aktivira, spasava situaciju i na taj način obezbeđuje stabilnost energetske sistema. Rezultat će, međutim, biti isti – povećanje ukupnih troškova funkcionisanja energetske sistema.

Čim se broj ugrađenih alternativnih kapaciteta sa prekidnom alternativnom proizvodnjom (PAG) značajno poveća, PAG počinje da „ubija“ dispečerizovanu energetiku. To je posledica postojećih metoda formiranja cene koji daju mogućnost subvencionisanom PAG-u da obori cene, uz zakonske odredbe kojima se daje prednost pristupu PAG električne energije na mrežu. Rezultat toga je da su u periodima aktiviranja obnovljivog resursa, na primer, leti u podne ili kada su na snazi jaki vetrovi, tradicionalne elektrane prinuđene da ili obustave rad ili da plaćaju potrošačima („negativna cena“) za električnu energiju koju isporučuju mrežama.

Gotovo svuda su elektrane na gas sa kombinovanim turbinama u gubitku. Pre ili kasnije takve elektrane će biti zatvorene iz ekonomskih razloga ili zbog zastarelosti, jer je u ovakvim uslovima njihova rekonstrukcija neprofitabilna. Rezultat je da će energetski sistem ostati bez elektrana baznog opterećenja. Funkcije ovih elektrana u Evropi počinju da obavljaju elektrane koje su kombinacija PAG i gasnih vršnih, takozvanih „peak“ elektrana. Gasne vršne turbine su zamišljene i konstruisane isključivo za proizvodnju male količine skupog generisanja. One su koncipirane, dizajnirane tako da koriste neefikasne metode rada i troše više jedinica goriva po jedinici proizvedene električne energije – to je naknada za mogućnost da se u roku od nekoliko sekundi ostvari maksimalni kapacitet i isto tako brzo isključe, čim prestane potreba za amortizovanjem maksimuma proizvodnje. Znači, po ovome ispada da određena zajednica ili društvo 20-35% vremena „štedi“ energente tako što osnovna proizvodnja stoji, a 65-80% vremena energente troši za oko 15-20% manje efikasno. Rezultat svega toga je da je ukupan efekat „pomoći“ PAG-a u ekonomičnosti energenata jednak nuli ili negativan, konstatuje Bezgin.

Geoenergetics.rs

analitički onlajn časopis

izdanje za Balkan

NASLOVNA AKTUELNO UGALJ NAFTA GAS NUKLEARNA ENERGIJA OIE ANALIZE

Ruski analitičar na kraju primećuje da je za elektroenergetski sistem svake zemlje veoma skupo da snosi duple troškove izgradnje i održavanja dodatne strukture za vršnu proizvodnju, pa je na Zapadu uvedena moda da se u svojoj zemlji razvija PAG energetika, a svi problemi balansiranja „gurnu“ komšijama, piše Bezgin.

Evropska komisija: 60% budžeta daje doprinos klimatskim ciljevima

BRISEL – Kao deo narednog dugoročnog EU budžeta za period 2021-2027. Evropska komisija je predložila obnavljanje Instrumenta za povezivanje Evrope (Facility Connecting Europe - CEF), podržavajući ulaganja u evropske infrastrukturne mreže za transport sa 30,6 milijardi evra i u energetska transportna i prenosna infrastruktura sa 8,7 milijardi evra. EK predlaže jačanje ekološke dimenzije CEF-a za 2021-2027, sa ciljem da 60% budžeta doprinosi klimatskim ciljevima.

CEF će pomoći u dekarbonizaciji transporta tako što će dati prioritet ekološki prijateljske modalitete kao što su železnički saobraćaj i razvoj punionica za alternativna goriva, saopšteno je iz Komisije.

Arijas: EU „de facto“ podiže cilj smanjenja emisija CO2 na 45%

BRISEL – Vodeći evropski klimatski i energetski zvaničnik obelodanio je 20. juna da će Evropska unija podići cilj smanjenja emisija ugljendioksida do 2030. sa 40 odsto, na 45 odsto, pošto je u tripartitnim pregovorima (Savet, Komisija, Parlament) postignut dogovor oko tri zakona vezana za čistu energiju.

Miguel Arias Kanjete, EU komesar za klimatsku politiku i energiju, je na ministarskom sastanku o klimatskoj politici u Briselu rekao da novi ciljevi vezani za obnovljivu energiju i energetska efikasnost, daju mogućnost bloku da podigne cilj smanjenja emisija. Trenutno, EU razmatra smanjenje emisija CO2 „od najmanje 40%“ do 2030. u odnosu na nivoe iz 1990. Taj cilj je određen u skladu sa obavezama koje je EU preuzela u okviru Pariskog sporazuma o klimi, podseca **EurActiv**.

EU sud odbacio žalbu Poljske na promene EU ETS klimatske šeme

LUKSEMBURG – Vrhovni evropski sud odbacio je 21. juna poljski pokušaj da osujeti primenu nedavno dopunjene evropske Šeme trgovanja dozvolama za emisije ugljendioksida (EU ETS).

Varšava je, prvenstveno zbog uvođenja u ETS od 2019. godine tzv. Rezerve za stabilnost tržišta (MSR), u cilju postepenog smanjenja viška dozvola na tržištu, pritužbu Evropskom sudu pravde bazirala na argumentu da se ovim značajno ograničava mogućnost dizajniranja nacionalnog energetskog miksa – što je u ekskluzivnoj nadležnosti svake od zemalja EU. Stoga je odluka o uspostavljanju MSR morala da bude zasnovana na konsenzusu svih 28 zemalja unutar Saveta EU, a ne glasovima kvalifikovane većine, kako je usvojena.

Sud sa sedištem u Luksemburgu je presudio da prednosti novog sistema, čiji je cilj povećanje cena dozvole za emisije CO2, nadmašuju njegove nedostatke, uključujući one koje Varšava navodi u svojoj žalbi.

Francuskom Engie preti račun zaostalog poreza od 120 miliona evra

BRISEL – Francuska javna energetska kompanija Engie mogla bi da dobije poreski račun od 120 miliona evra pošto je Evropska komisija saopštila da koristi nepravičan fiskalni aranžman sa Luksemburgom.

U zaključku istrage o nedozvoljenoj državnoj pomoći u poreskim prijavama Engie, antimonopolska komisija EU je 20. juna konstatovala da je Luksemburg selektivno odstupio od odredaba nacionalnog zakona kako bi smanjio poreski račun tom francuskom monopolisti u sektoru prirodnog gasa, nekada poznatom pod imenom Gaz de France Suez (GDF Suez).

Komisija je utvrdila da je Engie u poreskim prijavama obuhvatio dve složene finansijske strukture koje tretiraju istu transakciju na nedosledan način, u jednom slučaju kao dugovanja, a u drugom kao aktivu", izjavila je komesar EU za konkurenciju Margrethe Vestager u saopštenju. "Ovo je veštački smanjilo poresko opterećenje kompanije," dodala je ona. Vlasti Luksemburga, baš kao i Engie, odbacuju nalaze istrage i najavljuju žalbu.

Savet Evrope utvrdio „opšti pristup“ redefinisajući nadležnosti ACER

LUKSEMBURG - Evropska unija je 11. juna počela sa redefinisanjem uloge Evropske agencije za saradnju energetske regulatora (ACER), ali biće dosta rasprave na putu do dogovora, pri čemu su neke zemlje EU zabrinute i protivne da se Agenciji odobre, kako smatraju, "neograničene nadležnosti". Namera regulative je da se, ovim dopunama ciljeva ACER, poboljša saradnja između nacionalnih energetske regulatora

Ističući političku osetljivost pitanja, uredba ACER-a je – kako piše **EurActiv** – „posljednji tekst u 'paketu zakonodavstva o čistoj energiji' na kome je 28 zemalja članica u okviru Saveta EU utvrdilo zajednički stav. Na sastanku u Luksemburgu, ministri energetike dogovorili su "opšti pristup" u regulativi, ali će konačna odluka biti doneta samo posle pregovora sa Evropskim parlamentom, koji je manje zabrinut za očuvanje nacionalnog suvereniteta u energetske politici od zemalja EU.

Najjasniju rezervisanost na ministarskom sastanku pokazala je Mađarska. "Mi ACER smatramo organizacijom koja okuplja nacionalne regulatorne organe" i ima ulogu podrške zemljama članicama EU "sa ograničenim centralnim nadležnostima za donošenje odluka", rekao je mađarski predstavnik. Iako bi ACER trebalo da pomogne u rešavanju prekograničnih pitanja, novi propis bi takođe trebalo da izbegava "davanje neograničenih nadležnosti agenciji", naglasio je predstavnik Mađarske.

Potreba da se revidira uloga ACER-a postala je neophodna sa brzim promenama u energetske miksu EU, s rastućom količinom električne energije iz obnovljivih izvora koja ulazi u mrežu i sa kojom se trguje preko granica. "Električna mreža Unije je blisko povezana i postoji sve veća potreba susednih zemalja da sarađuju kako bi održale stabilnost mreže i integrisale velike količine obnovljivih izvora energije", saopšteno je iz Saveta Evrope.

Definicija uloge

Rasprava se u najvećoj meri fokusirala na član 25 uredbe, kojim se redefinišu zadaci direktora ACER. Mađarska, na primer, podržava stav da bi Odbor regulatora u kome su zastupljeni predstavnici svih 28 zemalja članica EU, trebalo da bude u mogućnosti da izmeni odluke koje je direktor predložio – što bi bio način da se obezbedi neposredan nadzor nad odlukama ACER-a.

Druge zemlje su se, međutim, pozvale na „evropski pristup“. "Imate špansku vladu koja je posvećena za 'više Evrope'", rekla je Teresa Ribera, novi španski ministar za životnu sredinu, dodajući da ACER treba da "olakša proces većih evropskih integracija" gde se pitanja energije razmatraju zajedno sa klimatskim promenama i socijalnim pitanjima. Švedska je bila istog gledišta, rekavši da "ACER ima ključnu ulogu kao nezavisna agencija" i da joj treba ponuditi "odgovarajuće uslove za budućnost" svog delovanja.

Poljska je u međuvremenu rekla da podržava stav Evropske komisije da bi ACER trebalo da deluje kao „neutralni arbitrator u preko-graničnim sporovima,“ dodajući da uloga direktora mora u tom kontekstu da bude „preciznije definisana.“

„Očigledno je da treba definisati detalje vezane za balans u ovlašćenjima direktora i Odbora,“ priznaje Ribera i dodaje da smatra da se ide u pravom smeru.

Konačan dogovor o novoj ulozi ACER se očekuje tokom austrijskog polugodišnjeg predsedavanja EU, koje počinje 1. jula, konstatuje **EurActiv**.

ACER zabrinut za buduće obračunavanje i raspodelu prekograničnih kapaciteta

BRISEL - Evropski energetske regulatori su zabrinuti da bi neke odredbe Paketa za čistu energiju, kako se one definišu u okviru trenutnih pregovora, mogle blokirati sprovođenje efikasnog obračunavanja i raspodele prekograničnih kapaciteta, komentariše portal **Mondo Visione**, specijalizovan za berzanska pitanja. Najnoviji događaji u zakonodavnom procesu preispitivanja Regulative o unutrašnjem tržištu električne energije - posebno u vezi sa članovima 13 i 14 - razmatrani su 6. juna na sastanku Odbora regulatora Agencije za saradnju evropskih energetskih regulatora.

Direktor ACER i velika većina nacionalnih regulatornih tela zastupljenih u Odboru izrazili su zabrinutost u pogledu postavljanja proizvoljnog minimalnog cilja za prekogranične komercijalne kapacitete za sve evropske interkonektore, zajedno sa mogućnošću da države članice, u slučaju da ne mogu da ispune ovaj cilj, mogu da odbiju do 2026. godine okvir koji obezbeđuje [Pravilnik o dodeli kapaciteta i upravljanju zagušenjima](#) (CACM).

Agencija smatra da ovaj pristup ide protiv nekih osnovnih principa i obaveza iz Ugovora o Evropskoj uniji i Trećeg energetskog paketa, kao što su efikasnost, transparentnost, nediskriminacija i regulatorna nezavisnost, kao i pravo transparentnog i nediskriminatornog pristupa električnim mrežama. ACER smatra da bi članovi 13 i 14 u preambuli Regulative o unutrašnjem tržištu električne energije trebalo da zaista koriste isti princip slobodnog prometa, što je preduslov za prekograničnu trgovinu električnom energijom na unutrašnjem tržištu energije, a time i za pružanje koristi potrošačima..

Cilj ovih odredbi, kako se ističe u predlogu Evropske komisije, trebalo bi da bude rešavanje trajnog problema značajnih nacionalnih ograničenja za prekogranične tokove električne energije i obezbeđenje da berze električne energije ne budu nepropisno ograničene. ACER je zbog toga apelovao na evropske institucije da ponovo potvrde pristup pitanju prekograničnih kapaciteta, kako je definisano u CACM smernicama, a time i da se ponovo usaglase tekst članova 13 i 14 Uredbe o električnoj energiji kako je predložila Evropska komisija.

Grčka dobija energetske berze

ATINA - Grčka je pokrenula berzu energije Hellenic Energy Exchange SA, saopšteno je 20. juna iz ministarstva energije i životne sredine u Atini.

Grčka berza biće u vlasništvu državnog operatera tržišta električne energije LAGIE (22%), Atinske berzanske grupe (31%), nezavisnog grčkog prenosnog operatera ADMIE (20%), Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) (20%) i grčkog gasnog operatera DESFA sa 7%.

Kako je saopšteno iz EBRD-a, energetska berza će organizovati i upravljati novim grčkim tržištima električne energije i prirodnog gasa kroz obezbeđivanje pristupa tim tržištima, jačanje konkurencije i uvođenje novih proizvoda na domaćem tržištu. Takođe će podržati regionalnu integraciju olakšavajući spajanje tržišta sa susedima Grčke.

Spajaju su slovenačko i hrvatsko tržište električne energije

ZAGREB - Hrvatski operator prenosnog sistema, HOPS i Hrvatska berza električne energije, CROPE (19. juna su formalno povezali hrvatsko tržište električne energije sa evropskim multiregionalnim tržištem električne energije (MRC), objavio je **Poslovni dnevnik (PD)**.

Povezani rad hrvatskog sa slovenačkim tržištem električne energije za dan unapred predstavlja prvo uvođenje najnaprednije, indirektno dodele prekograničnih kapaciteta na hrvatsko-slovenačkoj granici odnosno prvo povezivanje hrvatskog dan unapred tržišta na evropsko povezano jedinstveno tržište za dan unapred. Konačni cilj je povezati sve granice Hrvatske sa susednim veleprodajnim tržištima električne energije, piše **PD**.

Dnevni prekogranični prenosni kapacitet za hrvatsko-slovenačku granicu od 19. juna će se indirektno dodeljivati isključivo kroz EU PCR (*Price Coupling of Regions*) berzansko rešenje za dan unapred tržišta električne energije, čime je navedena granica postala deo povezanog MRC tržišta. Uz povezivanje dan unapred tržišta CROPEX i HOPS aktivno sudeluju i u projektu povezivanja unutardnevnog tržišta električne energije, piše zagrebački poslovnik.

Kako zapad tumači bugarski plan oživljavanja projekta NE Belene?

LONDON – Zapadni mediji bave se ovih dana i nedelja temom – kako navode – vaspostavljanja rusko-bugarske energetske saradnje, koju opisuju kao zaokret Sofije od 180 stepeni i vide u tome želju Bugarske da pridobije Moskvu i Gasprom u izboru trase za drugu „evropsku cev“ magistralnog Turskog gasovoda, ili Turskog toka.

Tako **Financial Times** u analizi objavljenoj 20. juna konstatuje da je odluka bugarskog parlamenta da podrži predlog premijera Bojka Borisova o oživljavanju projekta gradnje nuklearne elektrane Belene, „izazvala konsternaciju u Briselu“. List podseća da je ovaj multimilijarderski projekat pre šest godina Sofija odbacila, opet na predlog tadašnjeg premijera Borisova, zbog njegove (tadašnje) neprofitabilnosti.

Za gradnju NE Belene zainteresovani su ruski Rosatom (koji je ranije već isporučio Sofiji dva reaktora snage po 1.000 megavata), zajedno sa Kineskom nacionalnom nuklearnom korporacijom i Framatome, podfirma francuskog državnog elektroenergetskog kolosa EDF.

„Šta se u međuvremenu promenilo?“, pita britanski poslovnik i nalazi odgovor u nekoliko razloga: Najpre, u odluci arbitraže iz 2016. prema kojoj je Bugarska obavezana da isplati kompenzaciju ruskom Aromstrojeksportu, podfirmi Rosatoma od preko 600 miliona evra za isporučene reaktore i opremu. Do tada, Bugarska je već bila investirala 1,5 milijardi evra u ovaj posao.

Belene je trebalo da zameni prvu bugarsku nuklearku Kozloduj, koja pokriva 30 odsto potreba zemlje za električnom energijom. Međutim, ta nuklearka je 2016. godine potpisala ugovor o produženju njenog radnog veka do 2049. Kritičari Belenea navode da će ta nuklearka oduzeti prostor i potrebu investicijama u obnovljivu energiju i dovesti do zatvaranja kompleksa tri TE na ugalj, Marica Istok, ostavljajući bez posla nekoliko hiljada radnika i rudara. Stručnjaci na ovo dodaju da će tzv. granična cena proizvodnje struje iz Belenea biti otprilike dva puta iznad sadašnje veleprodajne cene električne energije u Bugarskoj i okolnim zemljama.

Vlada u Sofiji je stavila do znanja da neće dati garancije kreditima za finansiranje projekta, niti će prihvatiti kupovinu iz NE proizvedene električne energije po fiksnim cenama, u okviru tzv. zagarantovanih prava povlašćenih (power purchase agreement – PPA), jednog od zakonom predviđenih podsticajnih cena sa investicije ove vrste. Analitičari međutim navode da za kineskog partnera CNNC, koji neće imati problema da obezbedi finansiranje u svojoj zemlji, Belene može predstavljati značajan iskorak na tržište Evrope. Bugarska u isto vreme nastoji da povuče ranije odobrene (2011. na period od 15 godina) PPA dvema zapadnim (američkoj i britanskoj) investicionim kompanijama za cenu otkupa električne energije proizvedene u TE Marica Istok.

Financial Times citira energetskog konsultanta Iliana Vasileva, prema kome premijer Borisov koristi Belene u složenoj partiji šaha sa Rusijom, kako bi obezbedio da nastavak druge cevi gasovoda Turski tok ide preko njegove zemlje. Time bi udarni projekat premijera Borisova, Balkansko gasno čvorišta kod Varne, dobio praktično pun smisao realizacije, kao i nalaženja motivisanih investitora, čime bi praktično bio reanimiran projekat Južnog toka, koji je Rusija morala da otkáže 2014. godine pod teretom za nju i Gasprom neprihvatljivih uslova obuhvaćenih tzv. Trećim EU energetskim zakonom.

Trampova administracija naređuje mrežama da kupuju struju iz TE na uglj i nuklearki

VAŠINGTON – Administracija američkog predsednika Donalda Trampa planira usvajanje naredbe domaćim mrežnim operatorima da kupuju struju od ugroženih proizvođača električne energije iz termoelektrana na uglj i nuklearki, što **Bloomberg** naziva nezabeleženom demonstracijom državnog intervencionizma na tržištu energije SAD.

Američko ministarstvo energije se pri tom može pozvati na odredbu vanrednog ovlašćenja u slučajevima priskakanja u pomoć rizičnim proizvodnim energetske kapacitetima, navodi se u izveštaju koji se poziva na nacrt dokumenta upućenog Nacionalnom savetu za bezbednost. „Previše tih, inače sirovinski stabilnih kapaciteta je prinuđeno da se prevremeno povlači sa tržišta, zbog jedinog cilja da ih zamene manje stabilni, manje otporni proizvođači električne energije iz prirodnog gasa i obnovljivih izvora,“ navodi se u pomenutom memorandumu.

Bloomberg piše da dokument dolazi posle zahteva za zaštitu njenih elektrana koji je ministarstvu energije uputila javna kompanija First Energy.

Evropska konkurentna mreža za borbu protiv monopolske prakse u EU

BRISEL – Odbor stalnih predstavnika Evropske unije (Coreper) podržao je 20. juna dogovor između Saveta Evrope i Evropskog parlamenta o novim merama za nacionalne antimonopolske regulatore i paralelno za Evropsku komisiju, namenjenim jačanju pravila konkurencije. Nacionalni regulatori i Komisija će uporedo formirati mrežu konkurentskih vlasti, pod imenom Evropska konkurentna mreža, preko koje će se obezbediti sprovođenje pomenutih pravila. Trenutno razlike u primeni ovih pravila omogućavaju firmama koja se bave antikonkurentnim praksama da se mogu suočiti sa različitim ishodom postupaka u zavisnosti od zemlje u kojoj su aktivni. Na primer, preduzeća mogu u nekim slučajevima izbeći kazne jednostavno restrukturiranjem. Nove mere pružaju nacionalnim regulatorima zajedničke instrumente i efektivna ovlašćenja za sprovođenje kako bi osigurali da će oni imati:

- nezavisnost kada se sprovedu protiv-monopolska pravila EU
- ovlašćenja i sredstva potrebna za prikupljanje relevantnih informacija o subjektima koji su predmet
- adekvatne alate za izricanje sankcija za prekršaje
- koordinisane programe popustljivosti kako bi se podstakle kompanije da otkriju tajne kartele.

Šefčovič prvi najavio kandidaturu za predsednika Evropske komisije

BRISEL – Potpredsednik Evropske komisije Maroš Šefčovič zadužen za formiranje evropske energetske unije saopštio je da će se kandidovati za narednog predsednika „vlade“ Evropske unije, uz obećanje da će pokušati da ublaži tenzije između zapadnih država i novijih članica sa istoka Evrope. Šefčovič je 4. juna najavio da će tražiti nominaciju Partije evropskih socijalista (PES), političke grupe levog centra u Evropskom parlamentu.

Izbor naslednika Žan-Kloda Junkera, kome mandat ističe 2019, veoma je neizvestan, a lista potencijalnih kandidata je dugačka, piše **EurActiv**. O novom predsedniku Evropske komisije treba da se dogovore lideri zemalja članica EU posle izbora za Evropski parlament u maju 2019. Njihovog kandidata zatim treba da potvrde evropski poslanici pre nego što novi predsednik preuzme dužnost u novembru 2019.

Šefčovič (51), slovački član Evropske komisije, u Briselu je od 2004, a bio je evropski komesar za obrazovanje, kulturu i mlade. Za razliku od njega, neki drugi mogući kandidati levog centra, kao što su evropski komesar za ekonomske poslove Pjer Moskovic iz Francuske, šefica diplomatije EU Federika Mogerini iz Italije ili prvi potpredsednik EK Frans Timmermans iz Holandije, dolaze iz zemalja u kojima su druge partije na vlasti.

Među drugim mogućim kandidatima koji se pominju u Briselu su glavni pregovarač EU za Bregzit Mišel Barnije, direktorka Međunarodnog monetarnog fonda Kristin Lagard i evropska komesarka za konkurenciju Margaret Vestager.

Koliko trenutno košta struja u EU?

BRISEL - Prema podacima Eurostata Makedonija ima nominalno najjeftiniju električnu energiju u Evropi, ali u odnosu na standard jednako je skupa kao u ostalim evropskim zemljama. Eurostat navodi da je u 2017. godini 100 kWh električne energije, s PDV-om i ostalim obavezama, u Makedoniji koštalo 8,1 €, dok se jeftinije plaćalo samo u Srbiji (7 €) i na Kosovu* (6,5 €).

Međutim, poređenje cena električne energije u evopskim zemljama metodom pariteta kupovne moći stanovništva, koja statistički uklanja razlike u cenama između zemalja, pokazuje da Makedonci u poređenju s cenama drugih dobara i usluga plaćaju skuplju električnu energiju od Finaca, Holandana, Britanaca i drugih bogatih zemalja.

Prema tzv. standardu kupovne moći, električna energija u Makedoniji košta 18,8 PPS (jedinica za standard kupovne moći), Grčkoj 19,7, Bugarskoj 20,6, Hrvatskoj 19,3, Austriji 18,2, Sloveniji 19,9, dok je evropski prosek 20,5 PPS. Takvi podaci pokazuju da je električna energija najskuplja u Nemačkoj (28,8 PPS) pa Portugaliji (28 PPS), Belgiji (26,4 PPS), Rumuniji (26 PPS) i Poljskoj (25,4 PPS), a najjeftinija u Norveškoj (11,1 PPS), Finskoj (13 PPS) i Luksemburgu (13,4 PPS).

Prosečna nominalna cena električne energije za domaćinstva u EU u 2017. godini smanjena je za 0,2% i iznosi 20,5 €/100(kWh). Najjeftinija električna energija među državama članicama EU 2017. godine bila je (za 100 kWh) u Bugarskoj (9,8 €), pa Litvaniji (11,1 €) i Mađarskoj (11,3 €), a najveće cene su bile u Nemačkoj (30,5 €), Danskoj (30,11 €) i Belgiji (28,8 €).

Udeo poreza i doprinosa u ukupnoj ceni električne energije za domaćinstva znatno varira među državama članicama, od dvije trećine u Danskoj (69% cene su porezi i dažbine), do više od polovine u Nemačkoj (55%), dok je na Malti najniže (5%). Porezi i doprinosi u EU čine više od trećine (40%) cena električne energije za domaćinstva. U Makedoniji taj udeo iznosi 15%, u Srbiji 23%, u Bugarskoj i Albaniji 17%, u Grčkoj 33%, na Kosovu* 10% i u Hrvatskoj 18%, preneo je portal **Serbia Energy**.

Studija: Za ispunjenje klimatskih ciljeva, električna energija u EU mora do 2050. da pokrije 60% potrošnje

LJUBLJANA - Potrebna je odlučujuća akcija kako bi se ispunili klimatski ciljevi iz Pariskog sporazuma, a to zahteva radikalan prelazak na električnu energiju u transportu, zgradarstvu i industriji u Evropskoj uniji. To je ključni nalaz nove studije "[Staze dekarbonizacije](#)", koju je **Eurelectric**, udruženje evropske elektroenergetske privrede, predstavilo ranije ovog meseca na konferenciji za novinare u Sloveniji.

Decarbonization pathways European economy

EU electrification and decarbonization scenario modelling
Synthesis of key findings
May 2018

Studija obuhvata 100% finalne potrošnje energije EU i otkriva blisku povezanost između elektrifikacije i duboke dekarbonizacije. Da bi EU do 2050. godine dostigla 95-procentno smanjenje emisija, električna energija bi trebalo da pokrije najmanje 60% finalne potrošnje energije. Ovo je moguće ostvariti uz 1,5% godišnje povećanje potrošnje električne energije u EU, uz istovremeno smanjenje potrošnje energije u EU za 1,3% godišnje.

"Iskoristivši ekonomičnu obnovljivu energiju i razvoj skladišta, električna energija može dovesti do smanjenja emisije gasova sa efektom staklene bašte u svim sektorima, čineći ekonomiju EU čistijom i konkurentnijom. Evropske institucije igraju ključnu ulogu u oblikovanju politika dekarbonizacije, pa su neophodne hitne mere za promovisanje prelaska na elektrificiraniji energetske scenario", rekao je Frančesko Staraće, predsednik Eurelectric-a i izvršni direktor italijanske kompanije Enel.

Potpuna dekarbonizacija EU do 2050. godine zahtevala bi udeo elektrifikacije od 63% u transportu i zgradama, odnosno 50% u industrijskim procesima. Pored toga, studija ističe da će različite polazne tačke u zemljama EU - u smislu energetske miksa, ekonomske situacije i industrijskih aktivnosti - zahtevati različite puteve i napore. U Poljskoj, na primer, duboka dekarbonizacija će u velikoj meri zavisiti od komercijalne dostupnosti ključnih tranzicionih tehnologija.

"Duboka dekarbonizacija će zahtevati napor bez presedana. Politički fokus na formiranju fer tranzicije i ostavljanju prostora za regionalno nijansiranje biće ključ uspeha", rekao je Kristian Ruby, generalni sekretar Eurelectric-a i najavio da će to udruženje detaljno ispitati niz puteva za dostizanje pune ugljenične neutralnosti elektroenergetskog sektora mnogo pre 2050. godine

Exxon Mobil odbija saradnju sa tužiocima u „klimatskoj aferi“

NJUJORK - Američki Exxon Mobil i dalje odbija da preda tužiocima dokumenta koja su od ključnog značaja za dokazivanje istrage koju država Njujork vodi protiv ove najveće svetske tzv. nezavisne naftne kompanije optužujući je da je svesno obmanjivala svoje akcionare prikrivanjem saznanja o efektima njenog poslovanja po klimatske promene.

Kako u sredu piše **Bloomberg**, kancelarija državnog tužioca Njujorka obavestila je o ovom ponašanju Exxon-a sud na Menhetnu pred kojim se unazad par godina vodi ovaj proces, od dalekosežnog značaja i za ostale naftne velike. Sud je prošle godine od Exxon-a tražio da preda tužiocu dokumentaciju o svojim saznanjima iz prethodne četiri decenije o efektima proizvodnje i prerade nafte i gasa po klimatske promene.

Tužba u podnesku dostavljenom sudu navodi da joj Exxon nije dostavio dokumentaciju vezanu za procene efekata budućih propisa vezanih za klimatske promene po gotovinske tokove, odnosno imovinu kompanije, a samim tim i uloge njenih akcionara. Država Njujork sumnja da Exxon Mobil koristi dva seta podataka vezanih za ovo pitanje – jedan za javnu upotrebu, a drugi za interne potrebe.

Investicioni kolos povlači podršku Rosnjeftu zbog klimatske politike

LONDON - Legal & General Group (L&G), britanski institucionalni investitor, koji rukovodi kapitalom od 983 milijarde funti (1,3 biliona dolara), imenovao je osam kompanija iz kojih će, ili je već povukao svoja sredstva, zbog ocene da ne poštuju mere zaštite čovekove okoline. L&G je saopštio da njegova tri Fonda Svetske budućnosti više nemaju uložena sredstva u energetskim kompanijama – ruskom Rosnjeftu i američkim Occidental Petroleumu i Dominion Energy, kao i u još pet kompanija iz drugih sektora.

Bloomberg navodi da se radi o jednom od najupadljivijih primera trenda u kome veliki investitori svoje odluke podređuju pravilima klimatske politike. Agencija podseća da su neki od najvećih kapitalnih pulova u svetu, poput Norveškog nacionalnog fonda i francuskih osiguravajućih društava saopštili da više neće investirati u sektore nafte, gasa i uglja.

Investitori koji rukovode fondovima ukupne vrednosti 68,4 biliona dolara potpisali su Principe odgovornog investiranja, piše **Bloomberg**.

L&G je u isto vreme objavio listu kompanija koje namerava da podrži zbog njihove privrženosti dogovorima iz Pariskog sporazuma o klimi, gde su i energetske kompanije, francuski Total i španska Iberdola.

„Ruski Rosnjeft je objavio izveštaj o održivosti u kome ni na jednom mestu na 144 stranice ne pominje klimatske promene. Za investitore, to nije znak da kompanija svoje planove usklađuje sa vizijom sveta u kome treba da se koristi manje njegovog osnovnog proizvoda,“ navodi L&G.

Nove obaveze za EU finansijske firme kod obaveštavanja o „zelenim“ investicijama

BRISEL - Evropska komisija je sredinom juna predložila nova pravila kojima bi se obavezali finansijski menadžeri, osiguravajuća društva i penzioni fondovi da otkriju kako uzimaju u obzir ekološke rizike u svojim investicijama i primorali da poštuju jasnije kriterijume kada traže "zelene" akreditivne. Plan je napravljen da podstakne zelene investicije i spreči "zeleno pranje", praksu u kojoj kompanije i druge organizacije tvrde da su ekološki prihvatljivije nego što zapravo jesu. Ključne karakteristike mera čine:

- Jedinstven EU sistem klasifikacije ('taksonomija'): uvođenje usklađenih kriterijuma za utvrđivanje da li je ekonomska aktivnost ekološki održiva.
- Dužnosti i objave investitora: Predložena Uredba uvodi doslednost i jasnoću o tome kako investitori da obuhvate ekološke, socijalne i faktore upravljanja (ESG) u procesu donošenja investicionih odluka.
- Reperi za merenje nivoa ugljenika: Predložena pravila će stvoriti novu kategoriju merila, u vidu nisko-karbonskog repera ili "dekarbonizovane" verzija standardnog indeksa i merila pozitivnog ugljeničkog efekta.
- Bolje savetovanje klijenata o pitanju održivosti: Komisija je pokrenula konsultacije radi procene kako najbolje uključiti ESG razmatranja u savete koje investicione firme i osiguravajuća društva nude individualnim klijentima

Rumunski Transgaz počeo gradnju gasovoda BRUA

BUKUREŠT – Rumunska gasna transportna kompanija Transgaz počela je izgradnju gasovoda koji bi trebalo da poveže gasovodne sisteme Bugarske, Rumunije, Mađarske i Austrije (BRUA).

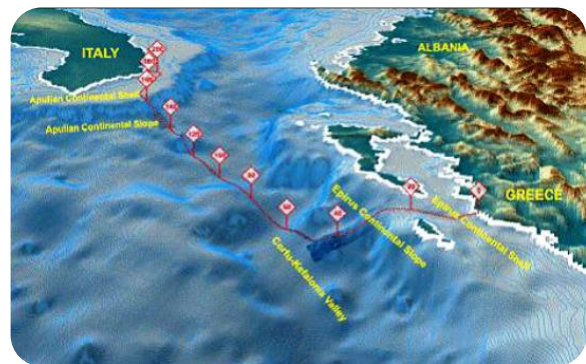
Prva faza gasovoda BRUA predviđa gradnju deonice dužine 479 kilometara, po ceni od 478 miliona evra, saopšteno je iz resornog ministarstva u Bukureštu. BRUA spada u jedan od ključnih projekata kojim Evropska unija nastoji da izgradi infrastrukturu za snabdevanje Evrope gasom iz ne-ruskih izvora, prenosi portal **SEEbiz**.

Gasprom: Projekat Posejdon i dalje opcija za drugu cev Turskog toka

ST. PETERSBURG – Projekat Posejdon ostaje i dalje jedna od opcija za produženje gasovoda Turski tok, kazala je ovih dana čelnica Gasprom exporta Elena Burmistrova, prenosi **TASS**.

„Posejdon se i dalje smatra jednom od opcija za nastavak Turskog toka. Mi uzimamo u obzir sve opcije,“ kazala je ona odgovarajući na pitanje novinara.

Gasprom je u februaru 2016. ušao u jedan dogovor (Memorandum o razumevanju) sa italijanskim Edisonom i grčkom kompanijom DEPA o ispitivanju isplativosti projekta Posejdon, kao mogućem putu za drugu cev gasovoda Turski tok, koja bi išla ispod Crnog mora do Grčke, pa preko te zemlje ispod Jonskog mora do Italije.

Projektom „Posejdon“, koji su svojevremeno razradili Grci, Italijani i Francuzi, bilo je predviđeno da se 12 milijardi kubnih metara azerbejdžanskog gasa iz Grčke dnom Jonskog mora prenosi na jug Italije. Projekat je, međutim, nedavno podigao kapacitet na 20 mlrd m³, „kako bi omogućio transport dodatnih količina gasa sa tursko-grčke granice i iz istočnog Mediterana.“

Gasprom je u međuvremenu ove godine razmotrio da drugi krak Turskog toka ide preko Bugarske i Srbije do Mađarske. Ruska strana u svakom slučaju ne namerava da ulazi u bilo koju od ovih opcija dok ne dobije garancije od EU da je projekat u skladu sa tzv. Trećim energetskeim paketom EU.

Mađarska već rezervisala sav budući rumunski crnomorski gas

BUKUREŠT – Rumunija bi mogla da postane treći po veličini proizvođač prirodnog gasa u Evropi zbog offshore gasnih projekata u Crnom moru, navodi Francois-Regis Mouton, direktor za EU pitanja u Međunarodnom udruženju proizvođača nafte i gasa (IOGP).

On je dodao da potencijalni izvori gasa u Crnom moru iznose preko 200 milijardi kubnih metara i poslužiće diversifikaciji snabdevanja jugoistočne Evrope prirodnim gasom, „ali su za to potrebni interkonektori, liberalizacija tržišta i stabilno pravno okruženje“, prenosi agencija **Agerpres**.

Mađarska je prvi klijent rumunskog crnomorskog gasa pošto je vlada te zemlje potpisala sporazum sa američkim Exxon Mobilom za isporuke gasa počev od 2022. Time će Mađarska pokriti polovinu svojih potreba za gasom, koje trenutno iznose oko deset milijardi kubika godišnje, objavio je rumunski portal **Profit.ro**. To će međutim zahtevati da rumunski državni transporter gasa Transgaz kompletira drugu fazu gasovoda BRUA (Bugarska-Rumunija-Mađarska-Austrija), kojim će se povećati mogućnost transporta gasa iz Rumunije u Mađarsku na 4,4 milijarde kubnih metara godišnje. Rumunski portal **Romania-Insider** navodi da su dve mađarske kompanije rezervisale već ukupan kapacitet tog gasovoda sve do 2037. godine.

Mađarska trenutno 85% svojih potreba za prirodnim gasom pokriva ugovorom sa ruskim Gaspromom.

Rumunija za 20% smanjila uvoz ruskog gasa

BUKUREŠT – Rumunija nastavlja sa smanjenjem uvoza ruskog gasa i prema podacima Gazprom Exporta ta zemlja je prošle godine za čak 20 odsto uvezla od Gasproma manje gasa nego u 2016. Rumunski uvoz je prošle godine iznosio 1,19 milijardi kubnih metara gasa, prema 1,48 mlrd m³ u 2016, prenosi u utrak bukureštanski portal **Business Review**.

Prema podacima Gaspromove izvozne kompanije, u 2017. godinu Gazprom Grupa je ukupno izvezla u Evropu 192,2 mlrd m³ gasa, od čega 81% u zapadnu Evropu. Rumunija, zbog veće domaće proizvodnje, spada u manje klijente Gasproma među državama istočne i centralne Evrope, uključujući zapadni Balkan.

Gazprom Export-ova tabela pokazuje da je u tom regionu poljska najveći uvoznik ruskog gasa sa nešto manje od 10,5 mlrd m³ u 2017, dok je na dnu liste Makedonija, sa uvozom od nekih 60.000 kubika.

Bosnia and Herzegovina	0.24
Bulgaria	3.33
Czech Republic	5.8
Hungary	5.8
Macedonia	0.06
Poland	10.47
Romania	1.19
Serbia	2.12
Slovakia	4.59
Slovenia	0.6

Pušten u rad gasovod TANAP

ESKIŠEHİR - U turskom gradu Eskişehiru u utorak je svečano pušten u rad Transanadolijski gasovod (TANAP), koji je druga i najduža karika u lancu tri gasovoda tzv. Južnog gasovodnog koridora i transportovaće prirodni gas (za sada samo)iz Azerbejdžana preko Gruzije i Turske do Evrope.

Gasovod su otvorili predsednici Turske i Azerbejdžana, Redžep Tajip Erdogan i Iljam Alijev, a na ceremoniji su govorili i predsednik Srbije Aleksandar Vučić i ukrajinski predsednik Petro Porošenko.

Erdogan je naveo da ovaj projekat predstavlja veliki doprinos miru i stabilnosti u regiji, i zahvalio se SAD i EU zbog njihove podrške projektu. "Sada smo korak bliže tome da postanemo energetska čvorište", poručio je.

U ovom projektu, azerbejdžanska kompanija SOCAR ima udeo od 51 odsto, turski BOTAS ima 30 odsto, kompanija BP 12 odsto, a SOCAR Turska ima 7 odsto udela.

Gasovod TANAP, vredan 10 milijardi dolara i dužine 1.850

kilometara. Izgradnja tog projekta počela je u martu 2015. godine, a prve isporuke gasa preko TANAP-a za tržište Turske planirane su za ovu godinu. Ukupan kapacitet gasovoda je 16 milijardi kubika godišnje, od čega je šest milijardi za potrebe Turske. Kada

se na TANAP do 2020. godine nadoveže Transjadranski gasovod (TAP), prvih 10 milijardi kubnih metara gasa iz azerbejdžanskog polja Šah Deniz 2 stići će direktno do tržišta EZ, tačnije do Italije.

Do 2023. godine, kapacitet TANAP-a će, kako se planira, porasti na 23 milijarde kubnih metara godišnje, a do 2026. godine na 31 milijardu kubnih metara.

Italijanski ministar: Projekat gasovoda TAP „besmislen“

RIM –Ministar za zaštitu životne sredine u novoj vladi Italije, Serđo Kosta doveo je pitanje podršku te zemlje projektu gradnje Transjadranskog gasovoda (TAP) u toj zemlji, izjavivši za Reuters da ga smatra „besmislenim“. U pisanom odgovoru agenciji, Kosta – član najveće partije u vladajućoj koaliciji, Pokretu 5 zvezda - je naveo da je projekat „TAP na stolu (Vlade) i biće prioritarno razmotren“. „Imajući u vidu pad potrošnje prirodnog gasa, taj projekat danas deluje besmisleno,“ dodao je on.

TAP je treći, poslednji gasovod u tzv. Južnom gasnom koridoru, koji Evropska unija smatra glavnim projektom diversifikacije snabdevanja Evrope prirodnim gasom. Samim tim je Brisel ne oklevajući reagovao na izjavu italijanskog ministra. Potpredsednik Komisije, zadužen za energetska uniju, Maroš Šefčovič rekao je za azerbejdžansku agenciju Trend da „veruje da će izgradnja ove evropske sekcije Južnog gasovodnog koridora biti nastavljena uz podršku tri vlade zemalja kroz koje ta deonica prolazi (Grčka, Albanija i Italija.“